

Beszámoló a Gazdasági és Társadalmi Tanácsok 2022. évi nemzetközi konferenciájáról és közgyűléséről

2022. június 27-28. Athén

Az Association Internationale des Conseils Économiques et Sociaux et Institutions Similaires (AICESIS, International Association of Economic and Social Councils and Similar Institutions), vagyis a Gazdasági és Társadalmi Tanácsok és Hasonló Intézmények Nemzetközi Szervezete által évente megrendezésre kerülő találkozón az idei évben a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács soros elnöke, *Prof. Dr. Báger Gusztáv* és az NGTT titkárságáról *Nemes Johanna* titkársági referens vettek részt. A konferenciát június 27-28-án tartották Athénban. A megjelenés célja a hazánkban megvalósuló gazdasági és szociális párbeszéd képviselése, valamint a más nemzetek tanácsaival történő kapcsolatépítés volt, egybekötve egy nemzetközi összehasonlítás előkészítésével.

Az AICESIS-szel kapcsolatban megjegyzendő, hogy aktívan együttműködik az ENSZ-el, annak testületeivel (különösen a Gazdasági és Szociális Tanáccsal) és a speciális szervezetekkel (elsősorban a Nemzetközi Munkaügyi Szervezettel), valamint más fontos nemzetközi szervezettel.

2022. június 27. hétfő – Tudományos konferencia

Az első napon az *'Éghajlati válság és társadalmi párbeszéd a fenntarthatósági átmenet idején'* című konferencia került megrendezésre. Az előadások a következő témakörökre fókuszáltak:

- a zöld átmenet új kihívásai a folyamatosan változó természeti környezetben;
- a társadalmi párbeszéd és a civil társadalom részvétele a politikai döntéshozatalban;
- a Fenntartható fejlődés – Versenyképesség – Társadalmi kohézió.

Az előadások közül nagy érdeklődés a következőket kísérte.

- Ioannis Paidas, a Görög Gazdasági és Társadalmi Tanács elnöke:

A Görög Elnök köszöntője után a klímaválságról beszélt, melynek hatásai több számos területet érintenek. A jelenlegi körülmények pedig tovább nehezítik a feladatot a drámai energiaválság megjelenésével. Mivel a klímaváltozás és az élelmiszertermelés kéz a kézben járnak, a görög állam 19 millió eurót tervez elkölteni az állami kasszából a mezőgazdaság fejlesztésére, fenntartására. A gyorsan változó körülmények miatt új modellekre van szükség, mely támogatja a termelést, különös tekintettel az organikus mezőgazdaságra, ugyanakkor csökkenti az ökológiai lábnyomot, változatosságot és zöldebb gazdaság működését teszi lehetővé. Az ország és a gazdaság sérülékeny területei szükségessé teszik egy új fejlődési stratégia kidolgozását, ahol az újrahasznosítás, az újrafelhasználás nagyobb szerepet kap.

- Sokratis Famellos, a hivatalos görög ellenzék képviselője, környezetvédelmi és energiaügyi miniszterhelyettes:

A világ eddig követett irányelve sikertelennek bizonyult, hiszen a klímahelyzet miatt több millió embert kényszerít migrációra. A gazdasági és szociális bizottságok szerepét eddig nem vették figyelembe, a civil társadalom még nem eléggé fejlett, így újszerű feladat, hogy a társadalmi közösséget bevonják a döntéshozói tevékenységbe és tisztázzák a feladatkörét és a felelősségét.

- Margaritis Schinas, az Európai Bizottság elnökhelyettese:

A mezőgazdálkodásról és az energiatermelésről nyilatkozva egyetértett a korábbi felszólalókkal, miszerint változtatni kell az eddigi modellen. Szólt a jelenlegi orosz-ukrán háborúról, szerinte az Európai Uniónak kötelessége harcolni az agresszió ellen. Fenntartható energiára van szükség, azonban az átállást gazdaságilag sokoldalúan meg kell tervezni; az EU feladata pedig az átállásra való sürgetés a demokrácia feladása vagy megsértése nélkül.

- George Patoulis, Attika regionális kormányzója:

Az online felszólaló új gazdasági időszakról beszélt. Megjegyezte, hogy a betegségek, fertőzések eloszlása és lefolyása is megváltozott, új vírusok megjelenése várható. Ellenál-

lővá szükséges tenni az ország (Görögország) működését, szisztematikus lépéseket kezdeményezni a kormányoknak, hogy az országok sérülékenysége csökkenjen. Új nemzeti szektor létrehozását sürgette, amely a klímaváltozás okozta nehézségek leküzdésére specializálódik.

- Dimitris Dimitriades, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnökének képviselője, a Bizottság külkapcsolati elnöke

Az Európai Unió saját diplomáciai stratégiával, irányelvvel küzd a globális felmelegedés ellen. Az unión belül minden országnak megvan a saját üteme, működése. A klímaválság és az energiakrízis a legjelentősebb aktuális problémák, amelyek megoldása során olyan országok kerülhetnek előtérbe, melyek eddig jelentéktelennek tűnhettek. Egy békés párbeszéd kialakítására van szükség, melyben a világ összes országa részt vesz, közös döntéseket hoznak, és együtt cselekednek.

- Professzor Dr. Báger Gusztáv, a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács elnöke

Az NGTT soros elnöke a záró előadásában a gazdasági felzárkózásról, valamint a fenntarthatóságról és a versenyképességről, mint a magasabb színvonalú jólét elérésének feltételeiről beszélt. A történelmi tapasztalatok azt mutatják, hogy a konvergenciához, a fejlettebb országokhoz történő felzárkózás megvalósulásához az extenzív gazdasági modell intenzívvé alakítása szükséges. Az egyensúly és a növekedés hosszú távú megőrzéséhez fenntarthatóságra és versenyképességre van szükség. Ezek a rövid távú egyensúly és növekedés hosszú távú megfelelői. Felvázolta a magyar gazdaság az elmúlt évtized sikeresen fejlődő területeit, amelyek hozzájárultak a versenyképesség javulásához. A sikeres konvergencia további reformokat és a versenyképesség teljes fordulatát követeli meg. Előadásában bemutatta a versenyképesség és a fenntarthatóság 6-6 tényezőjét. A szempontok fele esetében az európai átlagnál jobban, az esetek másik felében rosszabbul teljesített Magyarország. Elismeréssel fogadták a konkrét elemzéseket is tartalmazó prezentációt, amely megtalálható a mellékletben.

A nagy érdeklődést kiváltó konferencia – az érintett széles témakör miatt – kissé zsúfoltnak bizonyult; összesen mintegy 30 ember szólalt fel.

2022. június 28. kedd – AICESIS közgyűlés

A magyar NGTT képviselői megfigyelőként vettek részt az ülésen.

- A pénzügyi jelentés megvitatása során a tagországok a befizetett összeg ellenében tevékenységi terv kidolgozását javasolták, hogy láthassák, a tagdíjuk a megfelelő kezekbe kerül és számukra is értékes feladatokhoz járulnak hozzá. A Curacao-i képviselő személy szerint szükség lenne a szankcionalizálás bevezetésére, tekintve hogy jelenleg nincs következménye annak, ha valamelyik ország nem fizeti be a tagdíjat. Ugyanakkor azok sem látnak eredményt, akik fizetnek. Ez a helyzet szerinte nem igazságos.

Az AICESIS orosz elnöke, Lidiya Mikheyeva válaszképpen jelezte, óvatosan kell bánni a szankciókkal, hiszen egy társadalmi párbeszédéről van szó, nem érdemes kizárásokban gondolkodni, hiszen az ellentmond az alapvető koncepciónak.

- AICESIS-ILO ILO (International Labour Organization) partnerség (2018-2024):

A partnerség az esőerdők védelmében, a társadalmi igazságosság jegyében a békét támogatja, és a legfontosabb célnak a szociális stabilitás elérését tartja. A partneri szervezet Genfben találkozik évente. A COVID-19 járvány idején egy felmérést végeztek, amelyben az OECD-tagok közül 40-en vettek részt és jelentést is készítettek a társadalmi párbeszéd működéséről és a fiatalok körében. 2022 őszén megrendezésre kerül egy ilyen tárgyú konferencia. A felmérés azt mutatja, hogy a megkérdezett országok 90%-a rendelkezik a szociális párbeszéd valamilyen formális szervével, ugyanakkor 50% szerint ezek az intézmények nem hatékonyak, nem eléggé felszereltek és alulfinanszírozottak, nincs elég kapacitásuk. A jóval hatékonyabb és összetettebb működés érdekében elengedhetetlen, hogy elérhető legyen a társadalmi párbeszéd lehetősége. Az összegyűjtött információk és tapasztalatok szolgálnak alapul egy közös 2023. évi nemzetközi konferencia számára.

A partnerségi együttműködés másik fontos területe az *automatikus értékelő módszer (MA-IDS)*, amelynek alkalmazása az ILO-tagok és más partnerek számára felhasználható a háromoldalú szociális párbeszéd hatásának növelésére, illetve az új politikák

kidolgozására. A kormányok, valamint a munkaadói és munkavállalói szervezetek képviselői a hatékony háromoldalú társadalmi párbeszéd fontosságát, nemzeti vonatkozásait hangsúlyozták a felmérés múlt évi, 2021. november 15-i online indulásának idején.

- Együttműködés az ENSZ Gazdasági és Társadalmi Tanácsával (ECOSOC)

A 2019. év új szakaszt nyitott az AICESIS – ECOSOC kapcsolatában, amely az AICESIS képviselők (állandó képviselő, elnökség, főtitkár), valamint az ECOSOC és az UN DESA (United Nations Department of Economic and Social Affairs) képviselői közötti találkozókra alapult. A találkozók során egyetértés alakult ki a *fenntartható fejlesztési célok (SDGs)* nemzetközi kezelésének szükségességéről, valamint a társadalmi szereplők és a szociális párbeszéd intézményeinek szerepéről. Ennek kapcsán lényeges, hogy az AICESIS Elefántcsontparti elnökségének ütemtervében megjelentek a fenntartható fejlesztési célokkal kapcsolatos kérdések, valamint az ENSZ intézményekkel való együttműködés fontossága.

Az ENSZ Fenntartható Fejlesztési Célokkal kapcsolatos munkájával kapcsolatban különös figyelem irányult az *Acceleration Actions-re (AA)*, mint olyan kezdeményezésekre, amelyek a politikai és a civil társadalmi szférából az ENSZ elé terjeszthetők, és amelyek célja a fenntartható fejlesztési célok tiszteletben tartása. Felvetődött, hogy az AICESIS és az ESC-SI (Economic Social Council and Similar Institutions) által rendszeresen tárgyalt kérdések (egyenlőtlenségek, digitális gazdaság, foglalkoztatás, stb.) hasonlósága miatt célszerű lenne, hogy az AICESIS végezzen egy AA-ként bemutatott tevékenységet, kiemelten a Covid-19 vírussal kapcsolatos hatások figyelembe vételére. Így a tematikus egybeesés mellett a civil társadalom, az AICESIS és a tagok részvételi dimenziója önmagában is hatékonyan befolyásolná a fenntartható fejlesztési célokat.

Ezen túlmenően több ESC-SI is részt vett már a *nemzeti önkéntes jelentések* elkészítésében az Agenda 2030-ról szóló átfogó ENSZ-vita keretében. Ezek közül több elérhető az interneten, szinte paradigmaként szolgálnak arról, hogy az ESC-SI-eket és a civil társadalmat miképpen vonták be a célok hierarchizálásába vagy a szociális párbeszéd működtetésébe javaslattétel és tanácsadás céljából.

Az együttműködés szellemében az AICESIS vezetői és a ECOSOC magasrangú képviselői egyöntetűen *azzal a kéréssel fordultak a közgyűlésen résztvevő ország képviselőihez, hogy nemzeti szerveztük részéről minél több olyan szakmai kezdeményezést tegyenek, amelyek elősegítik a 2030-ig kitűzött fenntartható fejlődési célok megvalósulását.*

Megjegyzendő, hogy mindkét oldalról személyesen, közvetlenül is kérték és javasolták, jóllehet nem vagyunk az AICESIS aktív tagja, hogy a mi Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsunktól is örömmel fogadnának ilyen irányú javaslatot.

Az ECOSOC francia képviselője beszéde során név szerint is felszólította a jelenlévő magyar képviselőket, hogy az ENSZ-közgyűlés új elnökét, Kőrösi Csaba urat a klímaválság minél hatásosabb és gyorsabb megoldása érdekében gyümölcsöző munkára sarkalljuk. Javasolta továbbá, hogy fontoljuk meg az ország AICESIS-ba aktív tagként való belépését. A francia képviselő azt is hangsúlyozta, hogy az AICESIS jövője érdekében elfogadhatatlan, hogy a közgyűlésen mindössze 2 fiatal van jelen.

- *Az Ukrajnában folyó háború és az AICESIS*

Az ülés második felében az orosz elnök lehetőséget hagyott arra, hogy az orosz-ukrán válságról is beszéljenek a résztvevők. A következő AICESIS ülés 2023-ban lesz esedékes Moszkvában, ezért is szükséges volt a témakör átbeszélése.

Spanyolország képviselője ragaszkodott ahhoz, hogy az AICESIS orosz elnöke mondjon le posztjáról, hiszen nem tartja ésszerűnek, hogy egy inváziót elkövető ország képviselője legyen egy demokratikus tanács élén.

Franciaország a megszállás okának magyarázatát követelte, valamint a kapcsolatok befagyasztásával fenyegetőzött.

Az ukrán felszólaló szintén az orosz elnök lemondását követelte. Ilyen körülmények között ugyanis lehetetlennek tartja egy demokratikus dialógus fenntartását. Oroszország visszatérhet az elnökség betöltéséhez, amint visszatér a demokratikus működéshez.

Kína hisz az AICESIS alapelveiben és szükségesnek tartotta a gazdasági partnerek megfelelő kommunikációját. Elkerülné a további feszültségkeltést, mivel az nem vezet eredményre.

Monaco kifejezte együttérzését az ukránokkal. Szerinte nem követelhető az orosz elnökség visszavonulása, erre a döntésre az elnöknek önmagának kell jutnia. Ha úgy dönt, hogy megtartja pozícióját, akkor annak ellenére, hogy ez nem egy politikai szerv, mégis ki kell állnia az országában az AICESIS irányelvek, köztük a demokrácia mellett is.

Portugália szintén a párbeszéd szerepét hangsúlyozta, ugyanakkor elfogadhatatlannak tartja a jelenlegi világhelyzetet és egyetért a spanyol és francia képviselőkkel. Továbbá aláírja az orosz elnök lemondását követelő dokumentumot, mert a jelenlegi szerepe megsérti az alapvető elveket.

Afrika egyik felszólalója emlékeztette a megjelenteket, hogy valóban szükség lenne politikai nyomásgyakorlásra. Afrikában rengeteg háború zajlik jelenleg is, ami szintén elítélendő, különösen a 21. században.

Az *orosz elnök* zárszóként megköszönte a felszólalók véleményét, és hangsúlyozta, hogy rendkívül nehéz jelenleg kizárni az érzelmeket. Az AICESIS vezetőjeként azonban kitart a párbeszéd fontosságának hangsúlyozása mellett, mely sokszor igen bonyolult, azonban szükséges és elengedhetetlen. A konferenciára érkező delegáció átlagemberekből áll és nincsenek jelen az orosz parlamentben. Ez az egyetlen konferencia ahová orosz képviselők érkehetnek, hiszen ez nem politikai tárgyalás. A kizáró módszer alkalmazása azonban nem visz megoldásra, ezért semmi értelme Oroszországot kizárni az AICESIS-ből. A világban 14-15 az orosz-ukrán háborúhoz hasonló konfliktus zajlik jelenleg is. A demokráciába nem tartozik bele az oldalak kizárása. A szervezetnek távolságot kell tudnia tartani a politikai szituációktól.

- *A Gazdasági és Szociális Tanácsokkal való nemzetközi kapcsolatok*

A konferencián és a közgyűlésen, valamint az Athén-i Főpolgármester gálavacsoráján számos olyan ország képviselőivel kerültünk kapcsolatba, akik, illetve országuk érdeklődött a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács tevékenysége iránt és készek arra, hogy velünk kétoldalú kapcsolatot építsenek ki. Ilyen ország volt Chile, Szerbia, a Szerb Köztársaság - Bosznia-Hercegovina, Suriname, Luxemburg és Dél-Korea.- Közülük szakmai és praktikussági szempontból elsősorban a Szerb Köztársaság Gazdasági és Társadalmi Tanácsával való együttműködés felvétele javasolható.

Perspektivikusan, szakmai szempontból és a részükről megnyilvánuló érdeklődés alapján megfontolandó Dél-Korea és Chile Gazdasági és Társadalmi Tanácsaival a kapcsolatok felvétele. A többi országgal célszerű lenne az információs kapcsolat kialakítása és fenntartása.

E lehetőségek kihasználása lehetővé tenné az előrelépést annak érdekében, hogy az NGTT és a Titkárság élő kapcsolatot alakítson ki más országokban működő, az NGTT-hez hasonló, annak megfelelő intézményekkel, azokat jobban megismerje, működésükről bővebb tájékoztatást kapjon, esetlegesen átvegyen, tanuljon, merítsen más tanácsok munkájából, valamint egy összehasonlító dokumentum kiküldésével lehetővé tegye más országok számára, hogy megismerjék a magyar példát is.

Budapest, 2022. július 20.

Nemes Johanna
titkársági referens
Miniszterelnökség

Prof. Dr. Báger Gusztáv
NGTT soros elnöke